

Ја сам дуго времена мислио да постоји читав низ економских тешкоћа, да је то главни проблем, а сада сам дошао до уверена да је код нас главни проблем генерализовани квалитет управљања или, народски речено, корупција. То блокира све одлуке у овој земљи. Кад се краткорочном интересу политичара дода нетранспарентни проблем управљања, значи корупција, онда добијете ово што сада имате: тоталну блокаду свега.

Оно што је ново, то је 2000. године био осећај да нова политичка жеља може да превазиђе ограничења управљања и да преокрене целу ствар. То се није десило, та политичка воља није успела то да учини, она је пала на том испиту јер је укључена у систем - од мале до велике корупције. Ту је сада Александров мач неопходан, нема другог начина да се то реши, прича у разговору за „Блиц недеље“ доктор Душан Вујовић, главни економиста у Светској банци и професор ФЕФА.

На пример, јавна потрошња и корупција, како то повезујете?

- Врло једноставно. Корупција је овде начин на који политичари решавају питање сопствених прихода, јер не може да се живи од 1.000 евра, када вам само одела за службене потребе коштају месечно отприлике толико. Отворена је бреша да је корупција неопходна за преживљавање. Када једном отворите пролаз за корупцију, то онда значи да се красти мора, тада је, како кажу Американци, небо граница.

Ви годинама живите и радите у Америци, долазите два-три пута годишње. Јесте ли решили да се са свима овде посвађате?

- Нисам ја решио да се са свима посвађам, само сам решен да ствари назовем правим именом. Кад год дођем овде, имам утисак да код нас ништа не функционише. Готово за све ви морате да интервенишете. Систем је зарђао. Десет година сам се надао, а сада видим да је генерализована корупција постала блокада свега. Корупције су разне: неко прима паре, неко се слаже да прима паре а да не ради, неко се слаже да затвори очи и не каже људима шта је главни проблем. Страшно је лоше ако неко каже да ће изградити 200 километара аутопута, а направи двадесет. Држава није у стању да се ухвати у коштац са бирократијом и администрацијом, него се болна препуцавања око буџета на крају сведу на неколико милиона помака. Грешка је што је принцип буџетирања погрешан. Нама буџет валоризује све неефикасности, све накупљене лоше потезе, погрешне људе на погрешним местима. То ова привреда не може да поднесе. Морамо да се суочимо са свим ограничењима, морамо променити укупну филозофију живљења.

Шта је, дакле, излаз, који су то потези које треба вући?

- Прво, најважнија ствар је да ако смо ушли у демократију, да се она учврсти. Без поверења народа нема демократије. Погледајте Америку. Председник Обама је две године после избора добио знак да ствари нису у реду. Он сада све то рекалкулише јер ако то не ради, изгубиће наредне изборе. Демократија значи поверење народа не само у моменту избора него и трајно. Неопходно је разумети да се не може фарбати поверење народа. Треба нам рад, ред и продуктивност у земљи. Не може нама ЕУ да реши све то, она је одлично средство да то сами решимо јер нам даје стандарде, од социјалне правде до технологије. Тачно се зна, урађене су анализе, где је наша шанса и шта треба да радимо. Држава треба да створи генералне услове за подизање индустријализације и продуктивности.

Колико нам времена треба да изађемо из проблема?

- Теорија каже, колико вам је требало да скочите са торња и да стигнете до најниже тачке у води, толико треба времена да се изађе. Сада рачунајте када смо ми потонули. Ова земља би могла много више и брже када не би толико људи примало неке паре а да ништа не ради.

Прецењени курс није препрека извозу

- Курс има позитивно дејство у одређеном домену, када из тога изађете, он не делује, почиње да слајфује. Ако је неки производ инфериоран технолошки, као некада „југо“ што је био колапс века, ако је то производ који једноставно нема тражњу, курс то не решава и не може да помогне продају на иностраном тржишту. Дани Родрик са Харварда, један од најталентованијих економиста данашњице, лепо каже да курс не може све да реши. Суштина курса је да промени однос домаћих и извозних цена, да се тиме омогући раст продуктивности и конкурентности. Курс је један параметар који утиче на промене у привреди. Најбоље је када се курс комбинује са мерама такозване индустријске политике, како то пише Родрик. Кина вам је најбољи доказ да прецењени курс јуана није никаква баријера расту извоза.

(Блиц)